

"Juguem la lliga amb els diaris de més tiratge"

Vicenç Villatoro (37 anys), director del diari *Avui*. L'obsessió diària per la notícia no li minva ni mica la seva capacitat d'anàlisi i de distanciament. Ens parla de l'aposta, definitiva, del seu diari i destil·la reflexió sobre la premsa a Catalunya.

CARME PUÉRTOLAS

Vicenç Villatoro. L'escriptor i periodista terrassenc dirigeix l'*Avui* des de la mort de l'anterior director, Albert Viladot.

—Com està de salut l'*Avui*?

—En aquests moments l'*Avui* està en un procés de relleu que va començar fa uns mesos amb el canvi del suplement del diumenge, continua ara amb una sèrie d'activitats públiques, com pot ser la presentació de la nostra Col·lecció d'Art, i continuarà al llarg d'aquesta tardor amb la transformació en conjunt del producte, que afectarà el diari de cada dia i la resta de suplementos.

—Empresarialment i periodísticament, què significa aquest relleu?

—El que hi ha fonamentalment és un intent de trencar les cotilles que ha tingut físicament aquest diari al llarg de la seva història. En una part molt important són de tipus tècnic. Era un diari amb una paginació limitada, cosa que derivava en una presentació gràfica molt atapeïda. No podiem passar de les 56 pàgines. El que fem és sortir de la cotilla adquirint una rotativa que ens permeti de fer més pàgines. I el que fem és transformar el diari en tres direccions fonamentals. Primera, subratllar el seu caràcter de diari d'informació general. Per tant, és un diari que, per entendre'ns, juga la lliga de *La Vanguardia*, *El País*, *El Periódico*... subratllar això i que quedi especialment clar que la gent no es pugui confondre sobre quina lliga juguem. Segona, subratllar la idea que és un diari complet, on no hi falta res. Tercera, millorar l'accessibilitat física del diari: que sigui més fàcil de llegir i més contemporani estèticament.

—Empresarialment hi ha algun canvi significatiu?

—El que posa en marxa aquesta operació és l'entrada com a president de la companyia Premsa Catalana de Xavier Llobet. L'una cosa porta l'altra. Hi ha una transformació empresarial que és personal i que ell lidera. Això porta la recerca d'un nou accionariat, d'inversors que hi puguin aportar un capital... És un intent de solidificació de l'empresa.

—Quan sortirà el nou format de diari?

—És molt imminent. Serà molt visible i serà

CARME PUERTOLAS

sostingut per una campanya molt intensa. No passarà desapercebut; ni la campanya publicitària ni la transformació del diari, que és molt visible i que afecta gairebé tots els aspectes físics.

—*Què ha de passar perquè l'Avui s'equipari en tiratge als principals diaris de Barcelona?*

—De primer, millorar. També ha de passar temps, perquè el mapa de la premsa diària a Catalunya no té gaires forats, és un mapa sòlid. *La Vanguardia* i *El Periódico* són productes sòlids. *El País* també... Juguem la lliga amb tres dels quatre diaris de l'estat que més tiren. És una lliga molt difícil, en què l'objectiu no és de ser els primers, sinó mantenir una posició sòlida. Per arribar-nos a igualar amb ells ha d'haver-hi transformacions al diari, però també en la societat catalana, i en les relacions de la societat catalana amb la seva pròpia llengua, perquè encara hi ha una gran quantitat d'autoodi i de ganes d'imaginar que el català no serveix per a tot.

—*Fa quinze anys l'excusa de la premsa en català era l'analfabetisme en la pròpia llengua. Avui l'argument potser ja no serveix...*

—Serveix menys. Hi ha una franja de compradors important que té una incomoditat quan llegeix en català. Però aquest no és el punt central, ni com a excusa ni com a res. Hi ha coses que em preocupen més. La primera, millorar el nostre producte. I de les que no estan en les meves mans, crec que encara és molt arrelada la idea segons la qual el català serveix només per a les coses domèstiques, malgrat l'experiència de TV3 i dels anys de normalització. "M'interessa l'Avui per les notícies de Catalunya", diu molta gent. I per què no l'interessa per les d'internacional? En aquests moments la nostra oferta d'informació internacional és molt correcta. El mapa de les corresponsalies de l'Avui és dels més complets de la premsa en tot l'estat. Però això no és percebut; hi ha una mena d'especialització mental del català en els usos més

"L'experiència d'El Observador'ens ha ajudat a confirmar una tesi: no hi ha espai per a un nou diari en castellà a Barcelona. Un diari d'informació general en català, pot ser que sí, pot ser que no; un nou diari en castellà, segur que no. Bé, això s'ha confirmat i s'ha instal·lat en la consciència col·lectiva".

domèstics. La gent ens demana més que informem sobre el que ha passat al costat del seu poble que no pas sobre qüestions més generals. I jo crec que hauria de ser el contrari.

—*De fet, hi ha professionals que opinen que es pot arribar a fer un diari nacional a base de sumar edicions comarcals. Ho veu possible?*

—Ho veig com una pèssima perspectiva, i em sembla ideològicament horrorós, per entendre'ns, que la premsa en català renunciï a ser una premsa d'informació general i es planteji únicament de ser una premsa local de tot arreu. De què es tracta: de deixar que, la informació general, la facin *La Vanguardia*, *El Periódico* i *El País*, en castellà, i nosaltres dedicar-nos a explicar els natalicis de cada poble en català? Home, això em sembla com renunciar a fer rock o novel·la de primer ordre. No s'ha de regalar això al castellà. Aquesta lliga s'ha de jugar.

—*Però potser es pot jugar amb unes altres armes...*

—Es molt difícil de ser al mateix temps un diari general i un diari local. Més ben dit, em sembla impossible. El model en totes les cultures, i a tots els països, és l'existència d'una premsa local o regional forta, i d'una premsa de referència general forta també. I a tot arreu, la premsa regional sumada té més lectors que no pas la general, però això és un fenomen universal. El que no hi ha són models mixtos.

—*Acaba d'entrar en un debat central, que és la necessitat d'un diari nacional de gran tiratge i abast. Fa anys que se'n parla, i pel que es veu s'hi pretén arribar de dues maneres diferents, la vostra i la d'El Punt. Són dues formes d'arribar a un mateix lloc?*

—Jo tinc més aviat la idea que *El Punt* vol fer molts diaris locals. Més que fer un diari nacional, sembla que volen fer una empresa multimèdia. Fantàstic, però això és una altra cosa. Si els surt bé, estarem encantats, precisament perquè no els sentim com una competència. Però, si els surt bé, no faran pas el que volem fer nosaltres. El tema del diari nacional... no sé ben bé què vol dir. Em sembla més un terme ideològic que no pas periodístic o professional. Jo el que vull fer és un gran diari d'informació general. En podem dir diari nacional o no, però això pertany a un altre vocabulari. Dubto que ells vulguin fer un diari que basculi sobre la informació d'abast general en política, internacional, esports... Per tant, i tornant a la teva pregunta, crec que no hi ha dos camins per a arribar al mateix lloc, sinó dos camins per a arribar a dos llocs diferents.

—*S'ha dit que no hi ha capital català per a fer premsa en català. És exactament així?*

—No hi ha hagut capital català per a fer premsa en català. Ha estat el problema central. Si ens surt bé aquesta operació, pot ser el primer desmentiment històric d'aquesta afirma-

ció. Fins ara, què ha sortit bé? Les coses que s'han fet amb capital públic. Què ha sortit relativament bé, o força bé, en alguns casos? Les coses que s'han fet amb poc capital privat. Les coses que s'havien de fer amb molt de capital privat han tingut una vida atzarosa, com és el cas nostre.

—*Se'n pot treure alguna conclusió, del tancament del Nou Diari?*

—L'experiència del *Nou Diari* ens ha estat útil en certes coses. Crec que ha demostrat que existien unes vies sobre el paper que no existien sobre el mercat. La idea, per exemple, de fer un diari per edicions, és bonica i original, és una idea que, si te l'expliquen, te la creus. Però la portes al mercat i no

funciona. De vegades s'avança a base d'experiments que no surten. El *Nou Diari* també ha estat un experiment d'una cosa que probablement no existeix: la premsa local de Barcelona. Federar premses locals exigia crear una premsa local de Barcelona. I jo crec que aquest gènere no existeix.

—*El Observador ha estat un bon exemple que a Catalunya hi ha capital per a fer premsa. Quin efecte li fa de veure que hi havia diners i que no han anat a parar a la premsa en català, sobretot tenint en compte que sortien de l'àmbit del nacionalisme majoritari?*

—Amb aquesta voluntat optimista de treure lliçons positives d'experiències negatives, això també ens ha ajudat. Si el *Nou Diari* ens ajudava a confirmar una tesi, *El Observador* ens ajuda encara més a confirmar-ne una altra. El que sap greu és que per confirmar-la hagi calgut que perdessin diners una determinada gent que en tenia i haver deixat molta gent al carrer. La tesi és que no hi ha espai per a un nou diari en castellà a Barcelona. Aquest territori està saturat. Un diari d'informació general en català, pot ser que sí o pot ser que no; un nou diari en castellà, segur que no. Bé, això s'ha confirmat i s'ha instal·lat en la consciència col·lectiva.

—*Podem concloure que els sectors econòmics lligats al nacionalisme majoritari no s'han pres seriosament això de la premsa?*

—És que jo tampoc no crec que darrere *El Observador* hi hagués una concepció global que té el nacionalisme majoritari sobre la premsa, sinó coses molt més conjunturals, obses-

sions molt més personals. Si d'alguna cosa pateix el nacionalisme majoritari, o el catalanisme en general, és d'una certa "síndrome de *La Vanguardia*".

—...?

—Una mena de: "La Vanguardia és un punt de referència en el món de la premsa; per tant, o bé s'ha de conquerir o s'ha de descavalcar amb la creació d'una alternativa". Hi ha hagut una certa obsessió o per tenir *La Vanguardia* o per tenir una Vanguardia. Aquest ha estat un error considerable; s'hi ha pensat massa. La prova és que ha sortit *El Periódico* i s'ha consolidat al costat de *La Vanguardia*, i no pas en lloc de *La Vanguardia*. Per què no pot passar això amb un projecte en català?

Algunes portades del nou suplement dominical de l'Avui'. El disseny l'ha fet l'empresa anglesa Esterson & Lackersteen, transformadora del concepte de dominical en la premsa britànica. La nova maqueta del diari, que es posarà en marxa durant aquesta tardor, l'han dissenyada els americans de Roger Black.

—*Tot i la minsa presència del català, Catalunya ofereix un mapa de premsa diària propi i diferent del de Madrid. De quatre capçaleres significatives, tres són fetes a Barcelona i per al mercat català principalment...*

—I la quarta s'ha de posar el vestit de barceloní per poder entrar-hi!

—*Això recorda les paraules de Gaziell: fer premsa en castellà, però mantenint l'esperit català. Com és que seixanta anys després aquest fenomen continuï essent una realitat hegemònica?*

—Hi ha una inèrcia desfavorable a l'aparició d'una premsa en català. De totes maneres, el fenomen de l'Avui com a diari d'informació general no té gaires precedents. Vull dir que a vegades mitifiquem períodes anteriors de la premsa en català, però en quota de mercat l'Avui és un fenomen d'un cert interès. Jo crec que el pes de *La Vanguardia* és enorme, i que aquesta inèrcia és molt difícil de trencar. Poser sí que en Gaziell té raó, i la nostra feina és de fer-la-hi perdre, quan parla de l'absència d'aposta empresarial per la premsa en català. Si això ens surt bé, ho podrem desmentir.

—*Què ve abans, la sobirania comunicativa o la política?*

—La política. Ho crec cada vegada més. El pes de la realitat és molt fort.. **Eduard Voltas**